

ЗАМАН

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ **ВРЕМЯ** ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ЖЫЙЫЛУУ «Цифралы экономика» миллет проектни толтурууга бля власть органланы араларында байламлыкъланы хайырлыкъларын жалчытыууну эм башха салып

Къабарты-Малкъарны Башчысы Казбек Кокков КъМР-де Право нызамны жалчытыуу жаны бля дайым да ишлеги координация кенгешине бля Экономика эм жамауат къоркъуусулукъ жаны бля советни кезиулоу жыйылыуун бардырланды. Анга Парламентини спикери Татьяна Егорова, премьер-министр Мусукланы Алий, баш Федерал инспектор Тимур Макоев, Росздравнадзоруна бля бляюмионо башчысы Ахматланы Алим, Роспотребнадзору Управлениеисыны таматасы Жирослан Павов, толтуруучу власть органланы, право нызамны сакъалуу структураланы келечилери да къатышты.

Кенгешде «Цифралы экономика» миллет проектин регион бляюмионо квалый толтурулганы эмда республиканы къырвал власть органларыны араларында байламлыкъланы хайырлыкъларын бляюмионо сорорулары озкюлгендиле. КъМР-ни Цифралы айнытуу министрствосу белгили этген шартлага кере, миллет проектин чеклеринде республикада 2019-2020 жыллада Фельдшер-акушер 5 пункт, билим беруу 89 учреждение, от

тошоуге къаажу 6 бляюм, айыруу комиссия да терк ишлеген Интернет ызлагга къошулгандыла. 2021жылда уа энтта 19 ФАП-ны, билим берген 33 учреждение-ны, жер-жерги самоуправление органланы 12 объектин, айыруу 4 комиссияны, от тошоуге къаажу 2 бляюмионо, Росгвардияны да 1 объектин терк байламлыкъланы бля жалчытырга белгиленеди. КъМР-ни Культура министрствосу бля бирге бу жаны бля жумушла тамамланлыкъл учурденяла сайлангандыла. «Цифралы экономикага кадрла» регион проектин чеклеринде уа профессионал эм билим билим беруу организацияланы окутуу программаларына цифралы экономика

жаны бля къошаак дерсле кийрилгендиле. Сызге, Къабарты-Малкъар къырвал университетини 2020-2021 окуу жылын планына кере, «Предприниматель ишчи мурдору» дерс башланганды. Къабарты-Малкъар къырвал аграр университетде уа «АПК-да цифралы экономика» дерсли окутуруга белгиленеди. **Ахыры. 2-чи бетдеди.**

«Пенсиягга социал къошаак тэлеуно тохташдырырга Къабарты-Малкъар Республикада пенсиячыгга 2021 жылда жашау этерге жетерик елчмин тохташдырыуно юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Закоуну 1-чи статьясына тозетуи кийриуно юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини

БЕГИМИ
Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини **бегим этеди:**
1. «Пенсиягга социал къошаак тэлеуно тохташдырырга Къабарты-Малкъар Республикада пенсиячыгга 2021 жылда жашау этерге жетерик елчмин тохташдырыуно юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Закоуну 1-чи статьясына тозетуи кийриуно юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини

Т. ЕГОРОВА
Нальчик шахар, 2020 жыл 30 ноябрь, №222-П-П

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели
ЗАКОНУ
Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини 2020 жылда 30 ноябрьде къабыл кьргенди
«Пенсиягга социал къошаак тэлеуно тохташдырырга Къабарты-Малкъар Республикада пенсиячыгга 2021 жылда жашау этерге жетерик елчмин тохташдырыуно юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Закоуну 1-чи статьясында (Правлоу информационал официал интернет-порталы (www.pravo.gov.ru) «9679 сом» деген сьзлени «10198 сом» деген сьзлеге алшындырырга.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы
Нальчик шахар, 2020 жыл 30 ноябрь, №44-РЗ
2020 жылны ююнчю кварталында Къабарты-Малкъар Республикада инсаннга эм жамауатын социал-демография къауумларына кере жашау этерге жетерик ахчаны елчмин тохташдырыуно юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоуну

БЕГИМИ
2020 жыл 27 ноябрь, Нальчик шахар, №273-ПП
Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 100-чо статьясыны 1-чи кесегини «3» пунктуна, «Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдюно юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Закоуну 8-чи статьясына тиийшилике Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоуну Юууну эм

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели **МУСУКЛАНЫ А.**

Мисроков Замир Хасановични Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдюно Председателини орунбасарыны къуллугуна салыну юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини

БЕГИМИ
Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 100-чо статьясыны 1-чи кесегини «3» пунктуна, «Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдюно юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Закоуну 8-чи статьясына тиийшилике Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини бегим этеди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели **Т. ЕГОРОВА**
Нальчик шахар, 2020 жыл 30 ноябрь, №219-П-П

Ошхунов Тимур Хусеновични Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдюно судьясыны къуллугуна салыну юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини

БЕГИМИ
Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 100-чо статьясыны 1-чи кесегини «3» пунктуна, «Къабарты-Малкъар Республиканы Конституция Сюдюно юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Закоуну 8-чи статьясына тиийшилике Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини бегим этеди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели **Т. ЕГОРОВА**
Нальчик шахар, 2020 жыл 30 ноябрь, №231-П-П

МУНИЦИПАЛ САГЪАТ

Башланган объектлени къурулушларын терк ахырына жетдируу эм аланы эксплуатациягга беруу алдагъы борчха саналганды

К.В. Кокков видеоконференция халда Къабарты-Малкъар Республиканы район администрациялары эм шахар округларыны онуючулары бля кенгеш бардырланды. Аны ишине КъМР-ни премьер-министри Мусукланы А.Т., КъМР-ни Башчысы Администрациясыны таматасы М.М. Козловко, КъМР-ни Правительствоуну Председателини орунбасары М.Б. Хубиев, КъМР-ни къурулуш эм жашау журт-коммунал миюк министри А.Х. Бербеков, КъМР-ни транспорт эм жол миюк министри А.З. Дышеков къатышты.

сайын жашауда бардырылырга белгиленген регион магьаналы объектлени тизмес кырулганды. НП БКАД-ны чеклеринде 2021 жылны объектлери жаны бля сакълауу жумушла тамамлангандыла. Республикада миллет проектин бардырылыулары юсюнден Къабарты-Малкъарны премьер-министри Мусукланы Алий айтханды. Правительство билдирген шартлага кере, миллет проектинде хайырлануу бляюмионогге 79 процент чакълы бирди, ол Шимал-Кавказ округу субъекттеринден эсе бийигрек керюмюдо. (Россейде хайырлануу орталыкъл процентини – 69,2, СКФО-да – 66,9).

Жыйынкыда республиканы муниципал районларында эм шахар округларында объектлени къурулушларын ахырына жетдируу эм аланы хайырланууга беруу эмда миллет проектин толтурууларыны сорорулары озкюлгендиле. Кенгеште къошбаштанга айланды, Казбек Валерьевичи объектлени ишине замандыа тындырыуу, аланы квалитетинарныа квалы контрольнуу магьаналыкъларын чертеди.

КъМР-ни Транспорт эм жол миюк министри Мусукланы А.Т. билдиргенде, 2020 жылны 1 декабрине «Къоркъуусуз эм квалитетлеу автомобиль жолла» миллет проектин чеклеринде белгиленген 93 жумуш жашауда бардырылганды – асфальт-бетон жайлыуун жаңгыртыуу бля автомобиль жолланы 103 километрге, тиийшини халга келтирилгенде, тышында жарытхан 22 километр чакълы бир ыз тапландырылганды. 4 километр барьер бегитилеу тохташдырылганды, жаңгы миллет стандартлагга кере 1-7 светорфорла орнатылган 50 жауу

жюрогеленге этерча жолла жарашдырылгандыла. Жылны ахырына тышында жарыкълык берген энтта 18 километр ыз тартылыкълды эм жауу жюрогеленге 88 переход тапландырылганды, дагында Бахсан шахар округу чеклеринде бир светорфор объект да. Ол битуде да бирге регион магьаналы 40 километр автомобиль жолланы жарытырга эм 138 переходу жаңгы миллет стандартлагга келтирдириг он берликди. Тегенекли, Олсары Бахсан эм Нарзан талада келюле жаңгыртылгандыла, ала 2018 жылда суу къыбуудан тозураган эдиле.

КъМР-ни регион жол фондундан муниципал къурулушлагга 2020 жылда 300 миллион сомдан артыкъл субсидия берилгенди. Жети муниципалитетде ырыскы толу бляюмионо хайырлануу ганды, къылган бешинде иш бардырылады. 2024 жылгга дери жыл

риликни излейдиле, чыккъан жарыулары терк эм замандыа келерюно да. Контрактланы заман болжалларын эм квалитетлеу сакъламагъан подярдикчени жууулылыкъларга тартырга эм тиийшилиха борчларын толтурумагъанларына реестрине къошааргга керекди.

КъМР-ни Транспорт эм жол миюк министри Мусукланы А.Т. билдиргенде, 2020 жылны 1 декабрине «Къоркъуусуз эм квалитетлеу автомобиль жолла» миллет проектин чеклеринде белгиленген 93 жумуш жашауда бардырылганды – асфальт-бетон жайлыуун жаңгыртыуу бля автомобиль жолланы 103 километрге, тиийшини халга келтирилгенде, тышында жарытхан 22 километр чакълы бир ыз тапландырылганды. 4 километр барьер бегитилеу тохташдырылганды, жаңгы миллет стандартлагга кере 1-7 светорфорла орнатылган 50 жауу

ПАРЛАМЕНТ

Бир-бир тилекле, соруула приёмуни кезиуонде окъуна тамамлангандыла

«Единая Россия» къуралганды 19 жыл толганы бля байламлы партианы КъМР-де регион бляюмионо жамауат приёмыниде инсанланы тилеклерине бля тарыгъуларына тынгыландыла. Регионда партины онуючулары, Федерация Советини сенаторлары, Къырвал Дуаманы, КъМР-ни Парламентини депутаты, толтуруучу, жер-жерли власть органланы, жамауат организацияланы къуллукчулары бля бирге 1-10 декабрине инсанла бля тобушедиле.

тохташдырыуно юсюнден да болгандыла соруула. Приёмгга келгенлеге законла аныгьатылгандыла, тиийшини консултацияла берилгендиле. - Бир-бир соруулары приёмуни кезиуонде окуна тамамларгга онг болганды. Алай тинтиле бардырырга тиийшилде да бардыла. Бизни баш борчуубу инсанларыбызгга праволу блязаны тюз аныгьатылганды, ала кыйгьылары бля кеслери алларына квалмазача. Аны севбепли битену соруулагга аныгьатлууа жазылып, келген адамлагга келешиндикле, дегенди Татьяна Егорова.

1 декабрине уа КъМР-ни Парламентини спикери Татьяна Егорова приёмуни видеоконференция аманла бля бардырланды. Тюбешере республиканы битену районларында да келгенди. Сьз жашау болууларын итилендируу ююнчю эсепте салыуу, эм миюкге жаралуу жерлини

башха категориягга кечюрюуно законла бля белгиленуо, къюни этни жарашдырыууна ветеринар документлени хазырауно юсюнден баргъанды. Дагында жети жылгга дери сайылери болган ююролеге къырвал болушукълуну, ишисилени эсепте салынуу бля алагъа ахча тэлеуно, сакъатлыкълны

Приёмда белгили этилген соруулары тамамлауу спикер кесини контролонла алганды. **КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.**

Нальчикден ара шахаргга – энтта да бир рейс

24 декабринде башлап Нальчик – Москва маршрутха энтта да бир авиарейс къошулулукъду. Аны «Якутия» авиакомпания ачады. Аны самолётлары «Якутия» аэропорда кыонарыкъдыла. Билетлени сакъуу а жинчи декабрине башланганды. Бу авиакомпанияны Boeing 737-700 эм Boeing 737-800 самолётлары ыйккъгга тьрт кере уача

рыкъдыла Москвагга: баш, орта, байрам эмда ыйлыкъл конюле. 27 декабринде 11 январьгга дери уа – кюн сайын (2, 5, 6 январьдан къалгъан). Компания бу рейсде 31 январьгга дери ишлерге умтулду. Сурам болса, самолётлары андан сора да учарыкъдыла.

Жаңгы жыл байрам конюле рейсге Airbus A320 самолётну саллыкълдыла. Анга башха конюле хайырлануулыкъл самолёттадан эсе асламырак адам сыйнады. Ара шахардан сора байрам конюле Санкт-Петербургда рейсде да болуукъдыла. Ары Embraer-190 самолёт 26 декабринде башлап 13 январьгга дери бараз эмда шабакт конюле учарыкъды, деп билдиргенди Нальчикде аэропордадан.

ОМАРЛАНЫ Мурат хазырагъанды.

Жазылыу - 2021

«Заман» – хар таулу юйюрге!

Хурметли жамауат!
Сиз ана тилингизни сзе эсегиз;
Сиз ёз халкъынгизны инсаны болгъанынгизны дайым сезгенлей турургга кюсей эсегиз;
Сиз малкъарлыланы тарыхларыны, маданиятларыны, тьрелерини, адетлерини, аланы бююнгогге жашауларыны, жетинишлерини эмда кыйгьыларыны юсюнден асламырак билдирге итине эсегиз, - «ЗАМАН» газетге жазылыгъыз. Аны бетлеринде сиз кьп сейирлик затла табарыкъсыз, ол хар юйюрге да керек болгъанына тюшонюроксыз.

Бизни индексибиз – П 5993

«Цифралы экономика» миллет проектини толтурууга бла власть органдары араларында байламлыклары хайырлыклары жалчытынуу эм башка салым

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

«Цифралы экономикага» калды. «Федерал проект» ишти кере, 2020 жылда КМР-де бу жагы бла тийиш билимдери 1689 выпускникке барды, программда уа план көрүмдөдө 1253 инсанда толтырылган эдиле.

Жыйында амбулаториалада коронавирус жугууган аруудан кесептерине бакдыргыан саусуланлы дарманла бла жалчытынуу, телемедицина араны ишин андан ары бардыруу, адамны жашауна магналды дарманланы тизмесине кирген препаратларга багыла кылай препараттарын контролда тутуу сорууларына да кыаралганды.

КМР-ни Сауукты саклау министрствосу белгилэ эттигена, коронаирусдан республикада 9 госпиталда багыдала, алада 1859 пациентте жер барды. Ол санда 1048-ин кисторлоу, бла жалчытындылды. Бюгюнлюкте бу аруудан багытууга бөлүнгөн жерлери 77 проценти саусуландан толуу. Россияни Сауукты саклау министрствосуу ичмелери толтурууганда (214 процент), ол санда кыошак жерге да кыруалы.

Кесептерине амбулаториалада бакдыргыанбагыла консултация болушук бар, юйде медицина жумушланы игилдендир мур-бла республикада телемедицина ары куралганды. Ол юч борчуу толтурулды. Биринчинде, инсандар аны телефон бла сөлөшгөргө болушкунда. Дагында поликлиникалары терапевтиери видео амал бла соруулага жуула бередиле, коронаирус саусуланы халлерине кыаралды, аланы багытуу хайырлыкты тинтиди.

Коронавирус жуктуганна-ны саныны, аруу кыйынга кетерге болушкунда деген кыорктуу кезиулене азайтырга керекли дарманланы тизмеси кыруалганды. Бюгюнлюкте 32 миллион сом багыасы дарманла алынгандалы, зинта кыарал келишлери кыабал эпидемияде, 25 миллион сом багыасы препарат келтирилгенде.

Быйыл 14 ноябрөдөн башлап дарманла медицина органдарына аптекаларына берилгенде, РФ-ни Правительствоу стонуну резерв фондунан бөлүнгөн ахагы дарманла 1684 саусууга жетдирилгенде.

Кенгешде РФ-ни Жамаяуат кыорктуусулуугуну жаңа-чыны кыаралы субъекттеринде толтуруу мадарлары да сюзөлгенде, право нызамны жалчытынууга бөлүмюно коюонден да барганды эм.

Жыйылуда премьер-министр биринчи орунбасары Марат Хубиев, цифралы айнтыу министир Ислам Ашхотов, саулык саклау министир Рустам Каибатов, Росздравоидоруну бөлүмюно башчысы Ахмет-Уланы Аллим, Роспотребнадзорну Управлениясини таматасы Жиронслан Пагов докладла эттенди.

КМР-ни Башчысыны бла Правительствоу пресс-службаосу.

ВУШУУ ФОРТОВ Владимир Евгеньевич

Ата журтуу эм дуняа илмууга уллу бушугу сыйнагы тошениди. 29 жылда 29-июльда белгилэ кыарал эм илмуу куулукчу, физика-математика илмууны доктору, профессор, Илмууны россей академиясына академиги, РАН-ны Бийик технология жаны бла бирлешкен институу илмуу таматасы, КМР-ни илмууну сыйлы куулукчусу, Х.М. Бербеков аты Къабарты-Малькы кыарал университетни сыйлы профессору эм попечители советини келеничи Фортон Владимир Евгеньевич дуниядан кеттиди.

Владимир Евгеньевич Фортон

Владимир Евгеньевич 1946 жылда 23 январда Москва областыны Ногинск шахарында тууганды. Орта школуну таусундан сора 1962 жылда Москваны физика-техника институтуну (МФТИ) аэррозфизика эм прикладная математика факультетине киргенди. 1968 жылда «термодинамика эм аэродинамика» специальности кере аны айырмасы бошал, МФТИ-ни аспирантурасына алынганды. 1971 жылда — кандидат диссертациясын, 1976 жылда уа доктор диссертациясы аруулаганды. 1986 жылдан 1992 жылга дери СССР-ни Илмууна Академиясыны Бийик температура институтуну бөлүмюно таматасы болганды. 1987 жылда член-корреспондентте

айрылганды, 1991 жылда СССР-ни Илмуу Академиясыны кертти член-корреспондентине сайланганды. 1996 жылдан 2001 жылга дери РАН-ны вице-президенти болганды. 1996 жылда августтан 1998 жылда мартка дери В.Е. Фортон Россия Федерацияны Илмуу эм технологияла кыарал комитетине, Илмуу эм технология министрствосуну башчылык эттиди, аны бла бирге 1997 жылда мартка дери Россия Федерацияны Правительствоууну Председатели орунбасары болганды. 2013 жылда майда Илмууна академиясыны Бийик температура институтуну бөлүмюно 2017 жылда мартка дери ишленди. Ол жылда Владимир Евгеньевич Фортон Россия Федерацияны Правительствоууну Председатели орунбасары болганды. 2013 жылда майда Илмууна академиясыны Бийик температура институтуну бөлүмюно таматасы болганды. 1987 жылда член-корреспондентте

3 ДЕКАБРЬ – РОССЕЙДЕ ЮРИСТИИ КЮНЮ

Граждан снюлук болганы эсе да, ол кыаралы инсанлыктын сактайды, аны битеу эркиликтерин, праволарын да кыорууларга тийишлугу

Сөзсөз, юрист кыйын устанышында бирди. Ишинде профессионал болуу ючүн, эки кыоралны билгире, аланы тийиш кезилдеде тюз кыйалырынга керекди. Ала инсандарны эркиликтерин саклайдыла, бузуктукка этилген кезиде тюзоклоо токтадырырга болушкунда бу устанык хар кюн да билиминде эсдорунуна, праволуу китапканы бла статыялары окуну, законлада торлениулене анылауу ишлейди.

Аман хируруну кыолуна туюшен, операция стоенден турмай кыорууга да болушкунда. Алай билимдиз юристини хатасында а сау жашаууну тормедде өтдорюрге кыорктуу барды. Биринчи, экинчи да артык кыуандымайдыла», деген эди ол бизге ушаккны кезиунде.

Эркиликтери, праволары да сакландалыла. Бу а анын тарагына болушкунда, дегенди Мухтар. Толбайланы Борини жашы Расул а жашы специалистди, болса ол угуполеный, арбитраж, административе ишлени бардырыла; граждандар дуалашканы тамамлагыла болушкунда, башка праволуу жумушун толтурады. Бизини бла ушаккны кезиунде өкол кыйын, көп кыаруу, төзөм да излеген иш болганын айтканды. «Болушукту излеп келген адам бла келиширге, бир бирини аныларга, законланы келтеринде аны проблеманы тамамлауу жолларын табарга тийишлугу. Аны ючюн а өкол профессионал болууга борчулуу», деп акыл этеди ол.

Бул аны ишени салганында да аспамдыла, Алай, торло-торло ишлени бардыра, адамланы эркиликтерин саклагарга болушкунда. Мишаланы Мустафаны жашы Мухтар да аладан бирди. Ол «КМР-ни Адвокат палатасыны реферини келеничи. Бу устанык бла корешкен заманнаны ичинде кыйын, жаматуны кыйырчтан ишлени бардыры, анга ишанган адамгага болушкунда кыларай келеди.

Аны себепли өкол билимин эсдорюрге, юридикеский жаны бла статыялары, китапканы окууга, законлага, угуполеный, граждандар проселекте кийирлген жангычылыкканы билгире керекди. «Административе суд-допрозводстваго, Арбитраж процесеге жаныгы статыяла дайым да кышуулашдыла. Алай сюзде хорларга, сынаууну көргозторге, санга ишанган адамгага болушугура сөз сөнг, аланы барсынды да билгире, оидно кезиунде тюз кыйалырынга борчулуу», деп кошканды ол.

Ишлени бардырады. 25 жылдан асман заманыны, уа ол ич ишле органдарга болушкунда, торло-торло куулукчуларга ишлеп, попковник чынга дери өсенди.

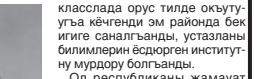
Бизини бла ушаккунда ол позицияны бла өкюнго устаныкчылыгын тентештире, ол ич ишле органдара борчуу бет жарыкты толтурууга ант эттеничи. Ишлеп жылларнда аны бир кере да бузманыганы билдиргенди. «Өкол болганында да борчу-ма кертичели кыларга сөз бергенме, аны да тутаркыма», дегенди ол.

Полиция, прокуратура, өкол-устаныкчылыгына жамууга, ала хар бир кесептерини жумушларын, ишленин толтурадыла. Бирлери жаматуны аманлыкчыдан саклайдыла. Башкалары инсандарны праволарын кыоруулайдыла.

Кокос К.В., Егорова Т.Б., Мускуланы А.Т., Кодзоков М.М., Маков Т.Э., Алтулов Ю.К., Алашев А.К., Амишкова Ф.К., Ахов Т.Б., Беклианы М.Ю., Бердов Х.А., Бейпайланы С.У., Залихановы М.Ч., Зумакулууны Б.М., Иванов П.М., Канокос В.Б., Кармушов Б.С., Кармушов М.Н., Кармушов Х.И., Коков Ю.А., Еззов А.К., Езмова Н.Г., Кунижев М.А., Марчыш И.Е., Нагов Х.З., Сококов Х.Х., Таов П.К., Ушалланы М.М., Федченко Л.М., Хашхожев А.В., Хубиев М.Б., Шагошев А.Л.

КАМБИЕВ Мухаб Алимович

2020 жылда 30 ноябрда жашууну 98 жылдында Социалист Урунууну Жигити, Къабарты-Малькы АССР-ни школуну сыйлы устаны Камбиев Мухаб Алимович дунисин алашканды.

Мухаб Алимович Камбиев

Мухаб Алимович 1923 жылда 26 майда Каменномостокте элде тууганды. 1931 жылда гитче класслага, узы бла орта билим берген школга барганды, анда ол 1940-1941 окуу жылда онынну классы экинчи жыл жарымында дери окутулганды. Улуу Ата журт уруу башланганды. Кызыл Аскерге чакырылып, Астраханны механик хазыргалан аскер авиация школуну жиберилгенди. 1941 жылны ноябрден 1942 жылны августна дери, Астрахань шахарда суворовскы слесарь-механик болуп ишленди. 1942 жылны сентябрден 1943 жылны октябрден дери Сталинград эм ЮГ фронтланы аскерлеринде куулугуну бардырганды.

Улуу Ата журт уруу башланганды. Кызыл Аскерге чакырылып, Астраханны механик хазыргалан аскер авиация школуну жиберилгенди. 1941 жылны ноябрден 1942 жылны августна дери, Астрахань шахарда суворовскы слесарь-механик болуп ишленди. 1942 жылны сентябрден 1943 жылны октябрден дери Сталинград эм ЮГ фронтланы аскерлеринде куулугуну бардырганды.

1943 жылда октябрден 1944 жылда октябрге дери Кирово-Астрахань летчик хазыргалан авиация училищесини курсанты болгонды. 1944 жылда октябрде аны тауусуп, бомбардировка авиацияны летчик устаныкчыны алганды. Кичи лейтенант чынны алганындан сора ол училищедде летчик-инструктор кирген заманында ишленди.

Камбиев Мухаб Алимовичи өсоп келген тиюно окутууда бла юйретуде кыйынына бийик кыла берилгенди. СССР-ни Баш Советини Президиумуну Указы бла 1988 жылда 1 июльда анга Социалист Урунууну Жигити аты берилгенди. М.А. Камбиев аны Каменномостокте элчи 1-чи номерли орта школуну аталганды.

1946 жылда октябрде 63 Кокос К.В., Егорова Т.Б., Мускуланы А.Т., Кодзоков М.М., Маков Т.Э., Алтулов Ю.К., Амишкова Ф.К., Ахов Т.Б., Бердов Х.А., Бейпайланы С.У., Залихановы М.Ч., Зумакулууны Б.М., Кануников А.Д., Карданов М.Н., Кармушов Х.М., Кунижев М.А., Курашонов А.В., Нахушев З.А., Сококов Х.Х., Таов П.К., Федченко Л.М., Хашхожев А.В., Хафизов М.М., Хубиев М.Б., Шихахов М.Х.

1988 жылда Мухаб Алимович Каменномостокте 1-чи номерли орта школуну директоруну куулугуна салынганды, ол анга 30 жылны ичинде башчылык эттени. Аны таматалыгында мектеп кыкса заманы ичинде биринчилени саанында гитче

ЭСЕПЛЕ

Улуу Хорламны юсюнден керти хапар

«Единая Россия» политика партиясны «Историческая память» проектни чектеринде бардырылуу «Диктанг Победы» деген акция экинчи керге эттениди. Быйылгы Улуу Хорламны 75-жылдыгына тошени себепли аны кыруу иште РФ-ни Къоруулуу, Ич ишле министрствосуну, МЧС эм Росгвардияда тири кылы.

Тикаланы Фатима

Тюшгенди. Анга кытанышланы жууаларын Тестировланыни Федерал арасы тинттиденди. Алагы багы биринде тюз жууупланы саны эм алагы жууап берилген заман эсге алынгандалы.

Соруула уа битеу да 25 болгандыла. Аланы Россияны кылар гунтантуну университетини директору Тикаланы Фатима Ата журт уруу бла байламлы кезиулерин эсге алып жарашдыргандыла.

Бизини региона толу 25 чалы экинчи Чегемини 3-но номерли школуну окуучууну Илина Алпова алганды. Хорлагына барысы да сыйлы грамота, диплома, китап эм «Единая Россияны» аны саугалары бла белгиленигенди.

Дмитрий Валерьевич билдиргенде кере, быйыл школуну бошаныланы араларында акция хорлагынагыла вузулга кирген заманында кыошак балла бериликликди.

Тюне уа партиясны Къабарты-Малькыда регион бөлүмюно толтуруу комитетинде чында хорлагынагыла сону ушалау эттениди. Ала ошундан эдиле. «Хорлагынагыла кытанышланы араларында жаш тейо аслам болганы кыуандырганды», деп белгилегенди убай, аны эркиликтерин кыоруулашкы. Башкы сюздук болг эсе да, ол кыаралны инсанлыктын тас этмейди, аны битеу уа биз жаландат тюз информация бла шагъерлейндиргери керекти. Анга уа ата-анала сабыяланы жанларанда болуп, алагы кертини бла өпорюкюно айырырга болушуулары бла жетиширге амал барды», дегенди ол.

Эсимизге салайкы, акция быйыл Улуу Хорламны алында өтсөргө керек эди. Алай гитчелюкте өкол информация кыайлыгыды. Жаш тейоно уа биз жаландат тюз информация бла шагъерлейндиргери керекти. Анга уа ата-анала сабыяланы жанларанда болуп, алагы кертини бла өпорюкюно айырырга болушуулары бла жетиширге амал барды», дегенди ол.

ТАПАСКАНАЛАНЫ Аминат.

ТОКЪЛАНЫ Фатима хазырагында.

Эски сурат

Бу сураттагы адамла шыкчыладыла, дейди. Ким болганларын айталык чыксо, тарыхбызны дагыда бир аруу бети ачылыкты. Сурат Шоуаланы Хасанын архивиндеги.

Кызуорлык

Ана тилде сабий китапша кыйда сатыладыла?

Бююнокюде көп ата-ана малкар тилде сабий китапша болмагын, басмапанмагын сунадыла. Мен оюм эткенде, аллай акый аламы артык излеп кыйналмагынлык бла байламыды.

Келигиз, Нальчикде, китап излеп, ким кыйры баргызына бир кыйрайык. Сөзсүз, бөк алгы асте Ленин атлы эм Голубовку атын жок-роттен орамланы мойношюнде орналган токен келеди. Шендою токен федерал китап мекамладан бирини («Читай город») филиалды.

Манга анда аңгылатканына кер, шендо алада регионал басманпанган китапша жокдула. «Нек?» деп сорьганымда, анда ишлеген кызы алагы сурам аз болганы себепли ол бөлмюно жабарга тошгонен аңгылатды.

Экинчи эски токен да («Книга») андан узак болмай аңгылат. Аллай анда да жакду ана тилде китап сатып алгы онг. Ол да жарыштады. Болсада бу мекамны

жанындан атыуучу бла көторюлю орналган гиче отуочукду уа табар амал барды уллу-гиче да жаратырык китапчалы. Ол «Эльбрус» китап басманкыды. Жарьсулга, бу мойношю биринчиден токен болгын да аңгылаймыксы. Аны аруу, тап отууча көчүрөсө да болукту аты. Ма бу сиз суратда көргөн аламат сабий китапчыкына да аңгылат. Багылары да болмагынча узус – 60 сомдан.

КЫСЫМЛАНЫ Аминат.

САУЛУКЪ

«Тюз акыйлы, сабыр, жарык, кыууана билген адамланы нервалары иги асыралдыла»

Психика бла байламлы не зат сагыайтырга керекди? - Адамны кылыгы терк окуна торлене-торлене тура эсе, иште, юйде да аңгылар-кыйын болган затта эсе, жууккыла сагыайтырга керекдиле. Алай врачча да баргынчы, диагноз салып кыюурга ахырысы бла да жарамды. Бир-бирде биреу асыры аргызданды айтанч-кыйтыктын билмей сөлөсө, аны акылдан шаша турган сунуп кыюурга керекмейди.

Саппа-сау адам шашарга боломыды? - Сөзсүз. Психика саусузланы араларында аллай ауруула бла тургында да, жашай кеткенде аурганна да бардыла. Сөз ючюн, аварида биренуу мыйсысна заран тошоо не да нейромифрекциядан сора психикасы бузулурга болоды. Алай а бу аурууланы сылтаулары барысы да алыкы илмулга белгилу тойдюлдө. Саулык саклаууна тибетундия организациасыны эксперттерини оюмларына кер, халкыны саулуугу элли процентте социал болумла бла, жыйырма процентте жашагы керери бла, жыйырма процентте генетикалык болуп, он процентте уа медицина бла байламыды.

Бусагытта жашау этген кыйынды, совет жылладача, хазыр иш жокду, тамбла фатарым болукчу деп ышарында да той-юкдо, келте, юйорлеринден, жерлеринден айырылып, узак ышаралда урундалы. Бугу бу затта психикага аур жокко.

Адам кыруунангынын сезгерге, кыянда аны сойген, багыланган адамла болгынны билгире керекди. Аллайсы жок-ток тынчлыгыны тас этеди, андан сора уа психикалары кыруусу болгынна аур кыларга да болодыла. Бир бирге сактык, соймеклик палахадан сактылган кючюле.

Адамны психикасы заман бла торленгире болоды. Врачча не заманда барырга кереклисини юсюндөн медицина илмуланы доктору, профессор, психиатр Теммоланы Лейла бла ушакъ этгенби.

Адамны акылдан шашырган баш сылтаудан бири - жорек кыйынлыкты. Бир-бирле аур болумлага тошоеле, алапы кеткоргире кон тапмайдыла. Бусагытта уа ишчилек, тамблгы конго иштануу болмагынны келпене нерваларын бузады. Адам мамыр дунияда жашарга жаратылганды, урушлада тошгон койозюлок, ташжореклик аны юсюне аур жок болуп ауадыла. Улуу Ата журт урушка кыатышкыла, Чеченде, Арганистанда кызауатпага кирпене психиатрларга болушлугу излеп көп келгенди.

Балаланы психика аурдуула бла угур-аларыны сылтаулары неди?

Инфекция эм аналаны тууруларыдыла. Иги бла наркотикле тиришуруу кыранды анын турганна бек улуп заран салардыла. Сабий саулыктуу туура да, инфекция аурула, бегире а энцефалитте бла меннитте, мыйгыса заран тошорюп, психика ауруланы кыюурга болукдула.

Пандемия бла байламлы елюмюно кыйынлыкты да алгынды эсе жууккы болгынчы керенеди.

Жарьсулга, ол алайды. Ковиди хата-санга келгенде да, жаша да, сабийле бирин кыруусу болгындыла. Вирус байны, жарлыны, акыйлыны, акыйсызны,

кыартны, жашны айырмады. Шендою хал нерваланы бек бузады. Елюмден култулук жан жокду, алай жуугун, сойген тас этген адам тигиреди, жаспаруу табамай, көп заманын ичиде тозеламай турды. Не иги, не бай, не тап жашаган адамды да кыйналган, алгынч кезуилери болоды, не юйде, не иште биреу бла да келишилмагын. Ол заманда, уялмай, врачча барырга тиийшиди. Буйкерле аурганна тералинда, бакдырар эселе, нервалары кыюургалгынла неврология бөлмюде сауукларына кыратканы не айылгысы барды? Психотерапевтин неди психиатри болушлугу керек болса, алапы да жоккыларга тиийшиди. Таш кырал-лада да кыюулайыра болгынаны энци психотерапевтери барды.

Жарьсулга, психика ауруланы араларында врачча алыкы болушмагынанды да тобейдиле - ол шизокфрениды. Алимле

тинтилге бардыргыннай турадыла, алай, рак ауруданна, анга да багыуу амал алыкы жокду.

Кылай сакларга болукчу нерваланы? Жашаудан, жарьсуладан бугулуму?

Угай, жаны сау кыярдара адам аладан кыячалык тойюлдю, алай хар проблеманы бир уллу кыйынлык сумай, аны жал чыгырга керекди. Сойгенгиз тас эткен кезуиюнеде башаланы да эсергиз: эрте-кеч болса да, багалы адамдын айырылууну ачуун хар ким да сыйды. Башкала көргөнни чектенде, кыадарга ачуланын, анга бойсунмай, кеси кесин кыйнау терс ишди. Аллай кыйлык психиканы бузады.

Кыюундан келген игликни этип, кыадар бергенге уа бойсунуп жашарга керки. Анык айтаанда, бизни жашауубузда кыуанча келдоло, ала ючюн кыадарга жылуу болурга да тиийшиди. Ата-анык жылыу, эгеч-кыарындыны билекилик этилерди, дуннига кезюбоз аңгылапты, кесин сайын солугунагыбыз, жорюгенди-барды да саугадыла. Кыйынлыкыбыны көрюп, алапы уа эселему саулыкка заран тошореди.

Бир затлары аурганнай, бир-бирле тоңолоп кыалдыла, ала жер башында аурган биринчиле болгынлай. Башкала көчюргени, артык аурлукуга, дуннда болмагын кыйынлыкты саугу тобейди. Жашауун хар коюн коюн да бизни Жархантага жорек ыразылыгыбыны билдирге борлуубуз. Тюз акыйлы, сабыр, жарык, кыуана билген адамланы нервалары бек иги сакыландыла. Психикалар саулыктуу болурлары излегенди аны унутмасыла.

БАЙСЫЛАНЫ Маринт.

Презентация

Айырмалы он ишни санында

РФ-ни Илму эмда бийик билим министрствосуну юйретуу иш жаны бла экинчи Битеросей семинар-кенгешини чеклеринде «Бийик билим берген окууу махемелени студенттери бла юйретуу ишни кырууну практикасы» деген эришүү мониторинг бардырылганды. Анга кыралны 66 регионундан жабарла да 400 проект кыатышканды. Кыбарты-Малкыр кырал университетни келечилери хазырлаган иш а хышы практиканын ТОП-листини тизмесине тошкенди. Сагыынлган конкур сейри

болган ведомствону кырал жаш телю департаментини башламчылыгы бла вуздада юйретууну маганысы едюрюу муратда кыралгынды. Ызы бла проектлен Zoom платформада кырууларганды. Эсепте чыгырылгындан сора уа КыМК-ну проекти - Студентлеге клуб системаны башча-башча ыздада айнтыу» номинацияда эм ахшы онсуну арасында болгынны билдиргенди. Ол а университетини жаш телю политика элдю юйретуу иш жаны бла управленгысы

ны келечилерини «Волонтерланы экологаны жыл сайын бардырылган «Экологическая перекличка» регионал аразыны слетлары, «Жашил дорен урунуу экология отряд» эселе ишлерди. Бегилгеиоизму, бу конюле уа аны презентацияны

ТРАМЛАНЫ Зухура.

ЖКХ

Коммунал тейлеулерин Интернет бла тейленди

Октябрде аспамла электорок ючюн тейлеулерин кассаларга бармагынлай Интернет бла тейленди. Аны юсюндөн «Каббалкэнерго» компаниянда айтарды. Анда дагыда, коронавирусу жайыгызына да кыярдый, адамла тейлеу нызамга кытырар болгынларын белгилейди. Ала ол айда хайырлангын току багысын толусунай бергенди, ари дери тейленит турган бир кесовин да көчюргенди. Саулай айткында, компания ол кезюде 10 миллион сом кыруу болгынды.

Тейлеу жаны бла октябрде ал жерге Май, Черк, Прохлада, Урван Эмек Зольск районла чыкьгындыла. Нызамлык кючленгенин компанияда адамла тейлеулерин Интернет бла беруге аспамлары эс буруп тейбергилеринде да кереди. УБАШЛАНЫ Мурат хазырлаганды.

Акция

Тегерекде тазалыкны сингдире

Кыар тошоп сууккыла болгунчу, Яникый элли тегерегинде болган кир-кичкени жыйуу бла байламлы акция этгенди. Аны бардыргынла «Есо Love Elbrus» кыуамду. Анга Жазаланы Фатима башчылык этеди. Кыялдан куралган кыуам, тауларыбызда, элперибизде болган халны көрюп, алапы таза туууну кесини баш борчунна санады. Бу жумушда алагы элли иймасы Элекпуны Хасан билеклик этгенлей турды. Ахыр акциядан сора ол социальный сетельде да элли-

ЮЙРЕТУУ

Мажару улукъ кекден тюшмейди

РФ-ни МЧС-ини КыМР-де Баш управленгысында билдиргендерине кер, Нальчик шахарда билим берген 110 учреждениеда алапы от тошоо жаны бла хазыркыларын тинтуй ишле башланганды. Анга ведомствону спецалисттери бла бирге шахар трюккорулары бла Роспотребнадзорну келечилери да кыатышканды.

Объектледе бу хатаны билдирген сигнализация, кыйын болуму кезююнде бек биринчи хайырлангынган керекле эм суу бла жалчытуу не халда болгынларын энци магына берилди. Андан сора да, адамла мажандан чыгарча эвакуация моланы да бир тоюу зат бла хабалы болгынларын бла кыалгындыла да кыралды. Ала жорукланы излемленге келишмеселе, учреждениега предписане этилди.

Дагыда тинтуйе бардырылган объектлени таматалары, усталары бла да юйретуу дерсе бардырыладыла. Алада ведомствону спецалисттери от тошген кезюде бек алгы не этгерге, сабийлени жашауларына кыоржуу толуктулай келиширге керекди.

«Заман» газетини редакциясы ШАУАЛАНЫ Исмайлыны кызы Махияланы Халимат ауушканы бла байламлы бушу этип, аны юйорине кыйгы сөз береди.

Педагогика илмуланы доктору, профессор, Россейде бийик билим берууну сыйлы кулукчусу, Билим берууну Россей академиясыны «Педагогика» атлы илму-теоретика журналыны баш редактору БЕЗОЛАНЫ Сахитни жашы Руслангана аныс АТАБИЙЛАНЫ Махайны кызы Марин ауушканы бла байламлы бушу этип кыйгы сөз береди.

Педагогика илмуланы доктору, профессор, Россейде бийик билим берууну сыйлы кулукчусу, Билим берууну Россей академиясыны «Педагогика» атлы илму-теоретика журналыны баш редактору БЕЗОЛАНЫ Сахитни жашы Руслангана аныс АТАБИЙЛАНЫ Махайны кызы Марин ауушканы бла байламлы бушу этип кыйгы сөз береди.

«Заман» газетини редакциясы ШАУАЛАНЫ Исмайлыны кызы Махияланы Халимат ауушканы бла байламлы бушу этип кыйгы сөз береди.

«Заман» газетини редакциясы ШАУАЛАНЫ Исмайлыны кызы Махияланы Халимат ауушканы бла байламлы бушу этип кыйгы сөз береди.

«Заман» газетини редакциясы ШАУАЛАНЫ Исмайлыны кызы Махияланы Халимат ауушканы бла байламлы бушу этип кыйгы сөз береди.

«Заман» газетини редакциясы ШАУАЛАНЫ Исмайлыны кызы Махияланы Халимат ауушканы бла байламлы бушу этип кыйгы сөз береди.

«Заман» газетини редакциясы ШАУАЛАНЫ Исмайлыны кызы Махияланы Халимат ауушканы бла байламлы бушу этип кыйгы сөз береди.

«Заман» газетини редакциясы ШАУАЛАНЫ Исмайлыны кызы Махияланы Халимат ауушканы бла байламлы бушу этип кыйгы сөз береди.

«Заман» газетини редакциясы ШАУАЛАНЫ Исмайлыны кызы Махияланы Халимат ауушканы бла байламлы бушу этип кыйгы сөз береди.

УЧРЕДИТЕЛЪЕ: КЫАБАРТЫ-МАЛКЫР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Publication details including contact information for the editorial office, phone numbers, and subscription rates.